

Posudek na diplomovou práci

Mgr. Dan Faltýnek, Ph.D.

Autor diplomové práce: Mgr. Eva Stupavská

Název práce: Eye trackingová analýza čtení poezie

Autorka se v diplomové práci pokouší popsat specifika čtení poezie. Zaměřuje se na čtení tzv. figur – anafory, epifory, epizeuxisu. V souvislosti s tím sleduje specifika čtení těchto figur v různých typech verše – volném a vázaném. V oblasti literární teorie se opírá o standardní úvodové práce Hrabáka, Petrů apod. V textu se snaží seznámit čtenáře se základy teorie verše, výklad doplňuje ukázkami z básnických textů. Přístup práce k této problematice je založen na eye-trackingové analýze. Je třeba poznamenat, že eye-trackingové studie nejsou v oblasti literární vědy příliš rozšířené, prvotní práce se zaměřily na výzkum čtení přesahu. Autorka se proto inspiruje u dalších prací souvisejících s výzkumem čtení, očních reakcí atd. Z metodologického hlediska představuje její práce první český příspěvek k této problematice, z hlediska zpracované problematiky (čtení figur) bude prvotní prací i v zahraničním kontextu. Samozřejmě je třeba to ocenit.

Práce velmi přehledně představuje design celého experimentu. Je třeba ocenit popis experimentu do jednotlivých detailů, který ocení začínající výzkumníci v této oblasti – diplomantka popisuje kalibraci přístroje, práci s probandem, chyby měření, interpretaci výsledků, metriky používané pro výzkum očních pohybů. Budoucí výzkumník, který bude chtít popisovat specifika čtení literárních textů eye-trackingovou metodou, bude mít při sledování instrukcí podaných v textu značně usnadněnou práci – to je kromě samotných závěrů nejcennější vlastnost předložené diplomové práce.

Autorčin experiment zahrnul velké množství probandů a sledoval reprezentativní vzorek textů obsahujících sledované figury. Vzorek probandů je homogenní, je třeba poznamenat, že autorka na něm mimo jiné sleduje diferenci čtení čtenářů a nečtenářů poezie. Závěry práce jsou velmi přesvědčivé: vliv figur na čtení, vliv čtenáře a nečtenáře na čtení atd., zvláště oceňuji systematický výklad jednotlivých ověřovaných hypotéz. Data jsou zároveň velmi poctivě statisticky prověřena. Práce je pečlivě vyvedena, obsahuje malé množství typografických či ortografických prohrěšků. Velmi oceňuji její zjevný entusiasmus a pracovní rigoróznost. Doporučuji ji k obhajobě s hodnocením stupněm A.

otázky k obhajobě:

1. Je možné metodologii práce přenést na oblast tropů?
2. Lze na základě analýzy práce prokázat, že existuje něco jako čtenářský návyk čtení poezie, kompetence ke čtení poetických textů?
3. Která část experimentu představuje největší úskalí, respektive co mohlo nejvíce ovlivnit závěry práce?